

TMMOB 48. Olağan Genel Kurulu BMO Yönetim Kurulu Başkanı Cem Nuri ALDAŞ'ın konuşmasının tam metni. (31 Mayıs 2024)

Sayın Divan, TMMOB Yönetim Kurulumuzun değerli üyeleri, sayın delegeler ve konuklar hepinizi Bilgisayar Mühendisleri Odası ve şahsım adına sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum. Birlik Genel Kurulumuzun ülkemizin ve dünyanın bu zor günlerinde barış, demokrasi ve özgürlük mücadelesine değerli katkılar sunmasını diliyorum.

Sevgili dostlar, Birliğimizin kamu yararını esas alan toplumcu mühendislik anlayışını gelecek kuşaklara taşımak hepimizin önünde ciddi bir görev olarak duruyor. Hem ülkemizin hem de TMMOB'nin geleceği için üzerinde yoğun bir şekilde durduğumuz mühendislik eğitiminin niteliği konusu önümüzdeki dönemde de gündemdeki sıcak yerini koruyacaktır.

Bugün üniversitelerimizde mühendislik bölümlerinde okuyan öğrencilerin yaklaşık dörtte biri Bilgisayar Mühendisliği ve bağlı mühendislik dallarında öğrenim görmektedir. Yaklaşık 300 bölümde verilen bilgisayar mühendisliği eğitiminde üniversiteler arasında korkunç bir nitelik farkı bulunmakta olduğu artık hepimiz tarafından biliniyor. Söz konusu alanlarda, her yıl yaklaşık 18.000 kontenjan açılmakta, buna karşın bölümlerin çoğunda yeterli öğretim üyesi bulunmamakta, eğitim en basit fiziksel koşullar açısından dahi yetersiz koşullarda sürdürülmeye çalışılmaktadır. Yurtdışında/yurtdışına çalışan bilgisayar mühendisleri kamuoyuna iyi örnekler olarak yansıtılırken, özellikle yeni mezunlarda yoğun bir işsizlik ile karşılaşıldığı gündeme pek getirilmemektedir. Alanda işsizlik bu kadar yaygınken, BTK tarafından düzenlenen 1 milyon yazılımcı vb. sertifika programları ya da benzer kısa dönemli kurslarla yazılımcı yetiştirileceği iddiası ile gençlerimizin umutları sömürülmekte, öte yandan bu nicel fazlalık içinde nitelikli eleman eksikliği de giderek artmaktadır. Buna ek olarak YÖK tarafından açılacağı bildirilen yeni lisans bölümleri ile meslek alanımıza ilişkin müdahaleler devam ettirilmekte, süslü sözlerle başta gençlerimiz olmak üzere ülke kamuoyu yanıltılmaktadır. Bilgisayar Mühendisleri Odası olarak, bu girişimlere karşı durmaya, bölümlerimiz için sınav barajının en azından 150.000'e yükseltilmesi ve eğitimin niteliğinin yükseltilmesi konusunda mücadeleye devam edeceğiz. Bu konuda seçilecek TMMOB yönetiminin ve bağlı odaların desteğini talep ediyoruz.

Öte yandan eğitim alanında siyasi iktidar tarafından ortaya atılan "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" ile hem demokrasi ve laiklik hedef alınmakta hem de üniversitelerde eğitim görecekt öğrencilerin bilim, matematik ve fen alanında zaten yetersiz olan nitelikleri de iyice aşağıya çekilmektedir. Geleceğimizi yakından ilgilendiren "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli"ne karşı Birliğimizi ve odalarımızı başta eğitim sendikaları olmak üzere tüm demokratik kitle örgütleri ile birlikte mücadeleye çağırıyoruz.

Siyasi iktidarın toplum üzerinde politik/ideolojik hegemonya kurma araçlarının birini dinselleştirilen, değersizleştirilen ve piyasa egemenliğine teslim edilen eğitim sistemi oluştururken, bir diğeri özellikle savunma sanayi üzerinden yoğun bir şekilde yapılan teknoloji propagandası olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu konuda 1970'li yıllardan bu yana çoğu da kamusal nitelikli kurumlar tarafından gerçekleştirilmiş pek çok çalışma göz ardı edilmekte, siyasi iktidar bu alanda meydana gelen ilerlemeleri ve gelişmeleri sadece kendi varlığından kaynaklı girişimler gibi göstermektedir. Kaba milliyetçi söylemlerle desteklenen bu propaganda toplumun geniş kesimleri üzerinde maalesef etkili olmakta, muhalif kesimlerde dahi bu konuda bir kafa karışıklığı gözlenmektedir. Son Milli Güvenlik Kurulu açıklamasında da yapay zekâ teknolojilerinin sunduğu imkanlara, oluşturduğu tehditlere dikkat çekilmesi de, tekno-politik alanın herkes için ne kadar kritik önemde olduğunu göstermektedir.

Söz konusu alana toplum yararını temel alan kamuocu bir müdahalede bulunmak, kamuoyunu bilgilendirmek ve alternatif teknoloji politikalarını oluşturmak için başta Odamız olmak üzere TMMOB ve bağlı odalarına önemli görevler düştüğünü düşünüyoruz. Bu konuda TMMOB bünyesinde oluşturulacak bir çalışma grubunun yürüteceği çalışmaların, siyasi iktidarın alana ilişkin kurmaya çalıştığı hegemonyasına bir ölçüde engel olacağı kanısındayız.

Teknoloji alanındaki politikaları oluştururken kamu adına üstleneceğimiz en önemli görevlerden birini toplumun İnternet'e özgür bir şekilde, hızlı ve ucuz erişim hakkını savunmak oluşturmaktadır. İnternet özgürlüğü kapsamında bir yandan iktidarın antidemokratik uygulamalarına ve gündeme getirdiği denetim ve gözetim düzenlemelerine karşı çıkarken, öte yandan geçen dönem Birliğimizin desteği ile odalarımız ve İKK'lar için düzenlediğimiz Sosyal Medya Okuryazarlığı eğitimlerini ve benzeri çalışmaları yaygınlaştırmak durumundayız. Zira iktidara karşı halkın haber alma hakkı temelinde özgürlüklerini savunduğumuz sosyal medya tekelleri, ne yazık ki ülkemiz de dahil olmak üzere dünyanın pek çok yerindeki antidemokratik iktidarlara gayet uyumlu bir şekilde çalışabiliyor, kullanıcıların her türlü verisini arşivlemekten, bunları ticari ve siyasi amaçları için kullanmaktan geri durmuyor. Dolayısıyla söz konusu tekellere karşı haklarımızı savunmak üzere önce üyelerimizi, ardından kamuoyunu bilinçlendirmek toplumcu mühendislik anlayışımızın bir gereği olarak görünüyor.

İnternet erişiminde karşılaştığımız sorunlardan bir diğer önemli kısmını da ülkemiz İnternet altyapısına gerekli yatırımların yapılmaması oluşturuyor. Birkaç yıl önce, bilmem hatırlar mısınız bir reklam vardı. Özetle Türkiye'ye gelen bir İngiliz kadın öğrenci Türkiye'deki üniversitelerdeki İnternet hızını kendi ülkesi ile kıyaslıyor ve moda deyimle "İngiltere bizi kıskanıyordu". Oysa Nisan 2024 verilerine göre ülkemiz İnternet hızında dünya ortalamasının mobilde yaklaşık %25, sabitte %50 altında. Mobilde 144 ülke arasında 71. ; sabitte Kongo'nun hemen altında 181 ülke arasında 113. Büyük teknoloji hamleleri ile çağ atladığı iddia edilen ülkemizin somut durumu karşımızda duruyor. Bu gerçeklik üzerinden, İnternet'e hızlı ve ucuz erişim talebini tüm yurttaşlar adına yükseltmek, bu konuda kampanyalar düzenleyerek öncü rol üstlenmek de önümüzdeki dönemde teknoloji politikaları bağlamında yürütmemiz gereken çalışmalar arasında diye düşünüyor, seçilecek Birlik Yönetim Kurulumuzu bu konudaki çalışmalara destek vermeye davet ediyoruz.

Özetle, siyasi iktidarın gerek eğitim, gerek teknoloji politikalarına karşı yapacağımız çalışmaların ve üreteceğimiz alternatiflerin TMMOB'nin kamu yararına esas alan yaklaşımının toplum nezdinde daha fazla karşılık bulması için önemli sacayakları olduğuna, çalışmalarımızı bu anlayış doğrultusunda daha da geliştirmemiz gerektiğine inanıyoruz.

Konuşmama son verirken, geçtiğimiz dönemde TMMOB bünyesindeki organlarda ve İKK'larda görev yapan tüm meslektaşlarımıza ve TMMOB emekçilerine teşekkürlerimi iletiyor, önümüzdeki dönem görev yapacak tüm arkadaşlarımıza şimdiden kolaylıklar diliyor, hepinize tekrar saygı ve sevgilerimi sunuyorum.